voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 8 maart 2022

Onderwerp	Kind naar Gezonder Gewicht
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder	Michiel van Willigen
Informant	A. Ganseij
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	038 498 2898
Email	A.Ganseij@zwolle.nl
Bijlagen	Geen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De start van het pilotjaar van het programma Kind naar Gezonder Gewicht

Datum 8 maart 2022

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Overgewicht blijft een groot probleem in onze samenleving. Het aantal volwassenen en kinderen met overgewicht neemt landelijk steeds meer toe. De corona pandemie heeft hier niet op een positieve manier aan bijgedragen. In Zwolle zien we dat het overgewicht bij onze jeugd ook nauwelijks afneemt. In de beleidsagenda gezondheid 2022-2026 is in november 2021 daarom de ambitie vastgesteld om de gezonde leefstijl van de Zwolse jeugd te bevorderen. Om samen met kinderen, jongeren en ouders te werken aan een gezond gewicht, is uit het werkveld zoals de Jeugdgezondheidszorg, de Sociale Wijkteams en netwerk Zwolle Gezonde Stad, de behoefte naar voren gekomen voor een integrale aanpak op het gebied van gezonde leefstijl en kinderen. Voorgaande heeft geleid tot het idee om te starten met het landelijk programma Kind naar Gezonder Gewicht.

Kind naar Gezonder Gewicht is een ketenaanpak dat inzet op samenwerking en een integrale aanpak. Leefstijlinterventies zoals Cool 2B Fit, blijven van belang om door middel van voeding, bewegen en voorlichting met het gehele gezin aan de slag te gaan met een gezonde leefstijl. Inzet op de ketenaanpak is van belang om keuzes te maken welke interventies nodig zijn en/of bestaande geïntensiveerd moeten worden. Dit kunnen interventies zijn gericht op leefstijl of op andere onderliggende factoren.

Wat is Kind naar Gezonder Gewicht?
Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) draait om meer dan gewicht. Het gaat om een duurzame verandering in de gezondheid van het kind met aandacht voor onderliggende factoren van (dreigend) overgewicht en het gezin. Het programma biedt passende ondersteuning en zorg aan kinderen met overgewicht of obesitas. Deze aanpak draait om een nauwe samenwerking tussen professionals uit zowel het zorg- als sociaal domein.

Eén centrale zorgverlener coördineert het begeleidingstraject en bouwt een vertrouwensband op met het kind en het gezin. Samen met andere professionals zetten zij zich in om de gezondheid van het kind te verbeteren. Daarnaast is er ook aandacht voor de kwaliteit van leven op korte en lange termijn. Bij gemeenten die al gestart zijn met KnGG ligt de rol van centrale zorgverlener vaak bij de JGZ. Maar in het kader van ‘één gezin, één plan’ kan dit in voorkomende gevallen ook bijvoorbeeld Sociaal Wijkteam zijn. Uit het verkennende proces moet blijken wat het beste past bij de Zwolse situatie.

Een belangrijk onderdeel van de ketenaanpak is het creëren van een goede samenwerking tussen professionals uit het sociaal domein en het zorgdomein. De kern van deze samenwerking is dat het kind dat overgewicht heeft (met de ouders) in beeld blijft en waar nodig onder begeleiding. Betrokken professionals kijken met nadruk naar de omstandigheden waarin het kind en het gezin zich bevinden en daarnaast naar leefstijlkeuzes. Deze brede benadering en kijk vraagt andere kennis, vaardigheden en een andere houding van professionals.

De aanpak Kind naar Gezonder Gewicht is onderdeel van de JOGG aanpak. Zwolle is sinds 2010 JOGG gemeente.

Zie voor meer informatie: Kind naar Gezonder Gewicht — Samenwerken aan ondersteuning en zorg

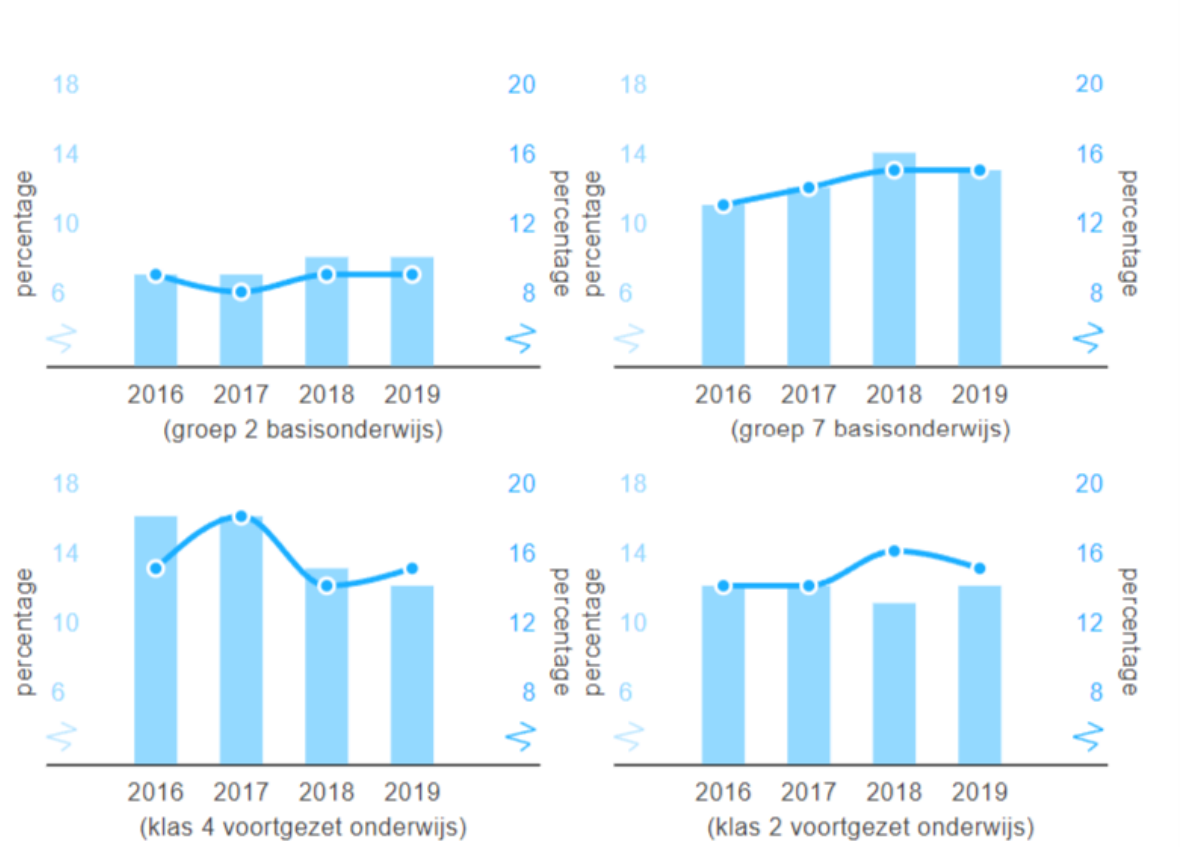
Kernboodschap
Het starten van een pilotjaar met programma Kind naar Gezonder Gewicht. En daarmee een duurzame en effectieve aanpak van overgewicht bij kinderen ontwikkelen, met aandacht voor onderliggende factoren zoals armoede in het gezin of psychosociale problematiek.

Toelichting

Overgewicht bij kinderen blijft een groot probleem
Overgewicht en vooral obesitas worden in verband gebracht met verschillende chronische aandoeningen zoals verschillende vormen van kanker, hart- en vaatziekten en ouderdomsdiabetes. Daarnaast kan overgewicht samengaan met lichamelijke beperkingen en psychosociale problemen, zoals depressie bij volwassenen of gepest worden bij kinderen. Overgewicht en obesitas hangen dan ook samen met hogere sterftekans en verminderde kwaliteit van leven. De levensverwachting voor een 20- jarige met obesitas is maar liefst 4,5 jaar korter dan voor een 20- jarige met een gezond gewicht. Naast de grote consequenties die (ernstig) overgewicht voor de persoon zelf heeft, zijn de maatschappelijke kosten van obesitas hoog: hoge ziektekosten, verminderde inzetbaarheid, verminderde kansen op de arbeidsmarkt. Het groeiend aantal mensen met obesitas legt een grote druk op de gezondheidszorg.

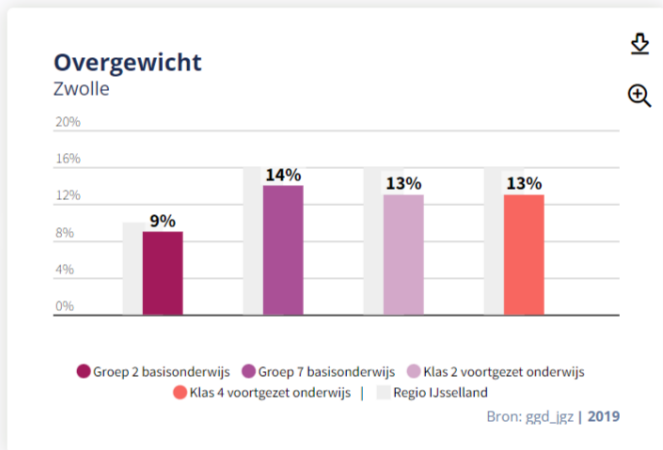
Er zijn drie redenen waarom het voorkomen van (ernstig) overgewicht juist bij kinderen al belangrijk is:

1. Overgewicht op kinderleeftijd is een goede voorspeller voor overgewicht, ziekte en sterfte op volwassen leeftijd.
2. Het op gewicht blijven voor mensen die zijn afgevallen, blijkt moeilijker te zijn dan het voorkómen van gewichtsstijging voor mensen met een gezond gewicht.
3. Het gedrag van kinderen is gemakkelijker te beïnvloeden dan dat van volwassenen, omdat bij de laatste groep bepaalde gewoontes al zijn ingesleten.

Uit data van de GGD is te zien dat het aantal kinderen met overgewicht de laatste 4 jaar gemiddeld redelijk gelijk is gebleven. Een daling bij klas 4 VO en juist weer een stijging bij groep 2 en groep 7 PO. Uit landelijke cijfers is op te maken dat door corona het aantal kinderen met overgewicht sterk is gestegen. Deze cijfers zijn nog niet bekend vanuit de GGD voor Zwolle.

Zwolle doet het de laatste jaren gemiddeld wel beter t.o.v. de andere gemeenten in regio IJsselland. In onderstaande grafiek is de lichtgrijze balk de andere gemeenten in regio IJsselland en de gekleurde balken verschillende leeftijdscategorieën binnen Zwolle. Meer cijfers over gezondheid kunt u vinden op www.ijssellandscan.nl

KnGG kijkt naar het welzijn en gezondheid van het gehele gezin
De centrale zorgverlener kijkt naar het hele gezin en niet alleen het kind. De focus ligt niet alleen op gewicht, maar de gezondheid van het gezin in geheel en andere problematiek die naar voren komt. In praktijkvoorbeelden van andere gemeenten wordt gewicht soms pas na een aantal maanden bespreekbaar gemaakt in het traject, omdat eerst onderliggende factoren worden besproken en aangepakt. Dat maakt een nauwe samenwerking tussen betrokken partijen ook zo belangrijk.

Bij gezonde leefstijl speelt intergenerationele overdracht een sterke rol: het doorgeven van bepaalde kwaliteiten, eigenschappen of problemen aan de volgende generatie. Als ouders overgewicht hebben, zie je dit vaak ook bij de kinderen. De meerwaarde in deze aanpak zit ook in de behandeling van het gehele gezin en niet alleen het kind.

Door KnGG wordt er eerder gesignaleerd en ontvangt het kind eerder passende ondersteuning en zorg. Vaak is inzetten op leefstijl te beperkt voor het terugdringen van overgewicht en obesitas. Bij deze aanpak wordt nadrukkelijk gekeken naar psychosociale factoren, die invloed kunnen hebben op (het ontstaan en het in stand houden van) overgewicht en obesitas en wordt de begeleiding hierop afgestemd. Geen pleister op de wond, maar langdurende ondersteuning en zorg op zowel medisch als psychosociaal gebied.

Daarnaast is bewezen dat het begeleidingstraject met de inzet van Kind naar Gezonder Gewicht efficiënter verloopt. Meer gezinnen – van 80-90% naar 30-40% uitval - maken gebruik van de geboden ondersteuning en zorg.

Consequenties
Er wordt gestart met een pilotjaar om daarna de aanpak te evalueren. De kosten voor het eerste jaar kunnen worden gedekt uit de middelen van het preventieakkoord en bestaande middelen voor preventieve gezondheid. Doel is altijd dat het pilotjaar iets oplevert, of er besloten wordt om door te gaan of niet.

In de verkenningsfase onderzoeken we hoe deze aanpak aan kan haken bij de huidige signalering door GGD, de samenwerking via Ondersteuningsteams, THINK op School en reguliere inzet van SWT.

Financiën
De financiën zullen voor de eerste jaren met name vanuit de gemeente moeten komen. De zorgverzekeraar komt in beeld, zodra het om een Gewichts Gerelateerd Risico gaat.

De eerste jaren zijn er kosten voor een projectleider, centrale zorgverlener(s) en scholing. Voor de eerste fase is er een projectleider nodig die dit programma in Zwolle gaat trekken.

Op basis van ervaringen van andere gemeenten, is de projectleider niet meer nodig na 2 jaar, als de ketenaanpak en de samenwerking goed op orde is. Sommigen kiezen voor een intensievere rol van de projectleider in het eerste jaar, om daarna sneller af te schalen. De rol van de centrale zorgverlener zal zeker nog een aantal jaar noodzakelijk zijn. Doel is uiteindelijk om de manier van werken en de integrale aanpak rondom gewicht te borgen binnen de betrokken organisaties. Waardoor de rol van de centrale zorgverlener op een gegeven moment overbodig wordt.

De kosten voor het pilotjaar worden geschat op 70.000 euro en kunnen worden gedekt uit de rijksmiddelen van het preventieakkoord en bestaande middelen voor preventieve gezondheid. Na dit

jaar zal er worden geëvalueerd hoe de aanpak verloopt en of het doorgezet kan worden. Voor structurele financiering, na het pilotjaar, is de insteek om eerst te verkennen of dit kan uit bestaande budgetten en relevante rijksmiddelen. Mocht dit niet het geval zijn, dan wordt er eventueel een aanvraag gedaan bij het begrotingsproces.

Communicatie
Dit wordt opgepakt binnen eerste fase van het programma.

Vervolg
De eerste fase binnen het programma Kind naar Gezonder Gewicht gaat van start, zodra er een projectleider geworven is.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer